

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

**w Zespole Szkół Techniczno-Usługowych
w Tarnowskich Górach**

„ Wybierz pracę, którą kochasz,

i nie przepracujesz ani jednego dnia więcej w Twoim życiu”

Konfucjusz

PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r .- Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr 203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) .
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017.1591 z dnia 25 sierpnia 2017r.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) – art. 47 ust. 1 pkt 3 lit. C i pkt4, art.109 ust. 1pkt 7.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

I. Założenia i cele Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia i zakłada, że:
 - a) wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia
 - b) wybór ścieżki rozwoju zawodowego jest procesem, na który składają się wiedza na temat: samego siebie, zawodów, szkół oraz rynku pracy,
 - c) na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki takie jak: temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ środowiska,
 - d) preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu,
 - e) WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
 - f) działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły,
 - g) w WSDZ biorą udział wszyscy pracownicy szkoły oraz instytucje wspomagające szkołę w tych zadaniach: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach, Powiatowa Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Tarnowskich Górach, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Katowicach, Młodzieżowe Centrum Kariery w Radzionkowie, Punkt Pośrednictwa Pracy w Tarnowskich Górach, Wolny Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorców w Tarnowskich Górach.
2. Głównym celem WSDZ jest przygotowanie ucznia do świadomego wejścia na rynek pracy lub wyboru ścieżki dalszego kształcenia, poprzez:
 - a) rozpoznawanie zainteresowań i możliwości uczniów,
 - b) rozpoznawanie predyspozycji zawodowych,
 - c) określanie mocnych i słabych stron oraz ograniczeń psychofizycznych,
 - d) poznanie cech osobowości i temperamentu ucznia,
 - e) poznanie własnego systemu wartości,
 - f) kształtowanie i rozwijanie umiejętności komunikacyjnych,
 - g) poznanie oferty edukacyjnej wybranych uczelni, szkół policealnych oraz innych form kształcenia,
 - h) zdobycie wiedzy i umiejętności poruszania się po rynku pracy,
 - i) poznanie zasad konstruowania dokumentów aplikacyjnych,

- j) przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej

II. Zadania Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. WSDZ w ramach pracy z uczniami obejmuje:
 - a) poznawanie siebie, autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych w odniesieniu do poziomu kształcenia,
 - b) doskonalenie umiejętności pracy zespołowej oraz kształtowania właściwych relacji społecznych,
 - c) umożliwienie rozwijania swoich zainteresowań i pasji,
 - d) poznawanie specyfiki zawodów ze szczególnym uwzględnieniem zawodów, które uczniowie już wybrali,
 - e) analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym i krajowym rynku pracy,
 - f) indywidualną pracę z uczniami, którzy mogą mieć problemy z wyborem szkoły i zawodu,
 - g) udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej,
 - h) pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego,
 - i) przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, założenie własnej działalności, zmiana zawodu,
 - j) kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego i kontynuacji nauki na wyższych uczelniach, szkołach policealnych lub w systemie kształcenia ustawicznego.
2. WSDZ w ramach pracy z rodzicami obejmuje:
 - a) prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów,
 - b) przedstawienie oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach,
 - c) wsparcie rodziców uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne.
3. WSDZ w ramach pracy z nauczycielami obejmuje:
 - a) zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
 - b) rozbudzanie aspiracji zawodowych uczniów,
 - c) uświadamianie konieczności podejmowania tematu preorientacji zawodowej w różnych sytuacjach dydaktycznych,
 - d) uświadamianie konieczności wspierania rodziców w procesie doradczym, udzielania informacji lub kierowania do specjalistów.

Realizatorami WSDZ w szkole są:

- dyrektor szkoły – dopuszcza program do użytku po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i odpowiada za realizację WSDZ,
- szkolny koordynator doradztwa zawodowego/pedagog szkolny – po konsultacjach z nauczycielami opracowuje roczny plan pracy uwzględniając potrzeby uczniów oraz czuwa nad jego sprawnym przebiegiem,
- wychowawcy – wspierają uczniów w poszerzaniu wiedzy na temat specyfiki zawodów, oferty edukacyjnej oraz rozwijają zainteresowania i talenty uczniów pomocne przy wyborze dalszej drogi zawodowej,
- nauczyciel bibliotekarz – gromadzi aktualne publikacje związane z ofertą edukacyjną i charakterystyką zawodów,
- pozostali nauczyciele – dbają o poszerzanie wiedzy dotyczącej zawodów oraz predyspozycji uczniów zgodnie z uczonym przedmiotem.

III. Formy i metody pracy

Działania doradcze realizowane są w ramach:

- a) lekcji wychowawczych
- b) lekcji przedmiotowych
- c) zastępstw
- d) zajęć pozalekcyjnych
- e) warsztatów realizowanych przez specjalistów
- f) wycieczek
- g) udziału w lokalnych przedsięwzięciach (np. targi pracy, kiermasze pracy, targi edukacyjne itp.)
- h) zajęć w ramach projektu unijnego.

IV. Przewidywane efekty WSDZ:

1. Absolwent ZST-U będzie potrafił:
 - a) rozpoznać własne zasoby, na których będzie mógł oprzeć swoją przyszłość i dokonać samooceny w celu podjęcia właściwej decyzji zawodowej,
 - b) wykorzystać i doskonalić umiejętności interpersonalne niezbędne w dalszej karierze zawodowej,
 - c) aktywnie poszukiwać pracy oraz atrakcyjnie prezentować siebie na rynku pracy,
 - d) przygotować w profesjonalny sposób dokumenty aplikacyjne niezbędne do funkcjonowania na rynku pracy,

- e) analizować potrzeby pracodawców oraz rynku pracy i odpowiednio podnosić swoje kwalifikacje zawodowe.

Efektem końcowym realizacji WSDZ jest przygotowanie absolwenta do wyboru dalszej drogi zawodowej zgodnie z jego możliwościami, zdolnościami i zainteresowaniami oraz zapotrzebowaniem na rynku pracy, które umożliwi mu aktywne funkcjonowanie na lokalnym, krajowym, unijnym i światowym rynku pracy.

V. Korzyści z WSDZ

1. Dla uczniów:

- a) dostęp do informacji zawodowej, poznanie specyfiki zawodów i rynku pracy,
- b) poszerzanie edukacyjnych i zawodowych perspektyw,
- c) świadome, odpowiedzialne i trafne decyzje edukacyjne i zawodowe,
- d) ułatwienie wejścia na rynek pracy dzięki poznaniu procedur pozyskiwania i utrzymania pracy,
- e) świadomość możliwości zmian w zaplanowanej karierze zawodowej i sposobów dostosowywania się do nich,
- f) mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.

2. Dla szkoły i nauczycieli:

- a) realizacja zobowiązań wynikających z ustawy i dotyczących "przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia",
- b) wiara w zasadność kształtowania młodych jako odpowiedzialnych członków społeczeństwa.

3. Dla władz lokalnych:

- a) zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej konieczności racjonalnego planowania rozwoju zawodowego przez jednostki,
- b) podejmowanie właściwych decyzji, efektywnie przeciwdziałających bezrobociu,
- c) zapewnienie powszechności i dostępności usług doradczych.

4. Dla pracodawców:

- a) zwiększenie szansy znalezienia odpowiednio przygotowanych kandydatów, świadomych oczekiwań rynku pracy.

VI. Ewaluacja

- obserwacje
- rozmowy z rodzicami
- rozmowy z uczniami
- analiza efektów pracy
- analiza dokumentacji
- analiza losów absolwentów

Opracowały:
mgr Renata Gacki,
mgr Katarzyna Gottwald-Tomaszewska